

Warszawa, dnia 4 stycznia 2017 r.

Poz. 16

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾**

z dnia 29 grudnia 2016 r.

w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby funkcjonariuszy celnych

Na podstawie art. 143 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1799 i 1948) zarządza się, co następuje:

§ 1. Szef Służby Celnej albo dyrektor izby celnej zapewnia funkcjonariuszowi celnemu, zwanemu dalej „funkcjonariuszem”, bezpieczne i higieniczne warunki służby przez:

- 1) zapewnienie pełnienia służby w budynkach i pomieszczeniach, które spełniają wymagania i normy odpowiednie do rodzaju wykonywanych czynności oraz liczby funkcjonariuszy;
- 2) właściwe utrzymanie budynków, pomieszczeń, stanowisk służbowych, pojazdów, maszyn oraz innych urządzeń technicznych i instalacji;
- 3) stworzenie właściwych warunków higieniczno-sanitarnych oraz udostępnienie funkcjonariuszom niezbędnych środków higieny osobistej;
- 4) zorganizowanie właściwego na danym stanowisku służbowym wyposażenia technicznego gwarantującego bezpieczne wykonywanie czynności służbowych i spełniającego wymagania określone w odrębnych przepisach;
- 5) zapoznawanie funkcjonariuszy z przepisami i zasadami dotyczącymi bezpiecznego wykonywania czynności służbowych oraz wydawanie stosownych instrukcji w tym zakresie;
- 6) zapewnienie przestrzegania przez funkcjonariuszy przepisów i zasad z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby;
- 7) zapewnienie wykonania zaleceń wydawanych przez służbę bezpieczeństwa i higieny pracy, o której mowa w art. 237¹⁾ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255), oraz przez inne uprawnione podmioty.

§ 2. Przełożony zapewnia:

- 1) organizowanie wykonywania zadań przez podległych funkcjonariuszy z uwzględnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków służby;
- 2) informowanie funkcjonariuszy o sposobach wykonywania czynności służbowych, występujących zagrożeniach i sposobach postępowania w sytuacjach awarii lub zagrożenia;
- 3) egzekwowanie przestrzegania przez podległych funkcjonariuszy przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby;
- 4) organizowanie służby z uwzględnieniem zabezpieczenia funkcjonariuszy przed wypadkami, chorobami zawodowymi i innymi schorzeniami związanymi z wykonywaniem obowiązków służbowych;

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

- 5) informowanie funkcjonariuszy o sposobie posługiwania się środkami ochrony indywidualnej;
- 6) wykonanie zaleceń lekarza sprawującego opiekę zdrowotną nad funkcjonariuszami.

§ 3. Funkcjonariusz realizuje obowiązek, o którym mowa w art. 143 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, w zakresie przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny służby, przez:

- 1) znajomość przepisów oraz zasad bezpiecznego wykonywania czynności i zadań służbowych, wykonywanie tych czynności zgodnie z tymi przepisami i zasadami oraz stosowanie się do wydawanych w tym zakresie poleceń przełożonych;
- 2) znajomość przepisów oraz zasad posługiwania się przydzielonym wyposażeniem technicznym;
- 3) branie udziału w szkoleniach i poddawanie się egzaminom ze znajomości zagadnień i przepisów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny służby;
- 4) dbanie o należyty stan powierzonego sprzętu, narzędzi i urządzeń oraz porządek i ład w miejscu pełnienia służby;
- 5) stosowanie środków ochrony zbiorowej, a także używanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego zgodnie z ich przeznaczeniem, a po ich użyciu zwrócenie ich osobie odpowiedzialnej za ich stosowanie;
- 6) współdziałanie ze swoim przełożonym w wypełnianiu obowiązków dotyczących bezpieczeństwa i higieny służby;
- 7) niepowodowanie odłączenia, zmiany lub usuwania urządzeń bezpieczeństwa zainstalowanych na maszynach, przyrządach, narzędziach, instalacjach i budynkach oraz stosowanie i wykorzystywanie tych urządzeń w sposób prawidłowy;
- 8) niezwłoczne informowanie przełożonego właściwego w zakresie odpowiedzialności za sprawy bezpieczeństwa i higieny służby o każdej sytuacji w miejscu pełnienia służby, która może pociągać za sobą poważne i bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa i higieny służby, oraz o niedostatkach w przedsięwzięciach ochrony.

§ 4. Funkcjonariusz pełniący służbę na stanowisku służbowym, na którym występują szczególne właściwości lub warunki służby związane z działaniem siły maszyn i urządzeń, substancji toksycznych, wysokich lub niskich temperatur, prądu elektrycznego, mikrofal, hałasu i wibracji oraz promieniowania jonizującego, ma obowiązek stosować środki i metody zabezpieczające przed tym działaniem, w szczególności środki ochrony indywidualnej.

§ 5. 1. Funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w okresie zimowym na wolnym powietrzu przez co najmniej 4 godziny dziennie należy zapewnić możliwość odpowiednio częstego zastąpienia go przez innego funkcjonariusza albo ogrzania się.

2. Za okres zimowy przyjmuje się okres od dnia 1 listopada do dnia 31 marca.

§ 6. Przełożony informuje funkcjonariuszy wykonujących czynności służbowe poza jednostką organizacyjną Służby Celnej o możliwości wystąpienia związanego z tym ryzyka, wydaje polecenia dotyczące właściwego zabezpieczenia funkcjonariuszy przed jego następstwami oraz kontroluje i nadzoruje pełnienie służby przez tych funkcjonariuszy.

§ 7. W czasie wykonywania zadań służbowych w okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności funkcjonariusz może odstąpić od zasad bezpieczeństwa i higieny służby, z zachowaniem wszelkich dostępnych w danych warunkach zabezpieczeń, jeżeli w jego ocenie, dokonanej w miejscu i czasie wykonywania czynności służbowej, istnieje prawdopodobieństwo uratowania życia ludzkiego lub odwrócenia zagrożenia godzącego w bezpieczeństwo państwa.

§ 8. 1. Przed rozpoczęciem wykonywania zadań na określonym stanowisku służbowym funkcjonariusz odbywa przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby.

2. Funkcjonariusz odbywa szkolenia wstępne:

- 1) ogólne, przeprowadzane przed podjęciem służby przez funkcjonariusza;
- 2) stanowiskowe, przeprowadzane przed dopuszczeniem funkcjonariusza do wykonywania czynności służbowych oraz w przypadku zmiany warunków pełnienia służby związanej z występowaniem innych zagrożeń lub w przypadku zmiany wyposażenia technicznego funkcjonariusza.

3. Szkolenie wstępne ogólne przeprowadza służba bezpieczeństwa i higieny pracy lub wyznaczony przez Szefa Służby Celnej albo dyrektora izby celnej funkcjonariusz posiadający wiedzę i umiejętności zapewniające właściwą realizację programu szkolenia, udokumentowane aktualnym zaświadczeniem o ukończeniu wymaganego szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny służby.

4. Szkolenie wstępne stanowiskowe przeprowadza bezpośredni przełożony funkcjonariusza.

5. Odbycie szkolenia wstępnego funkcjonariusz potwierdza na piśmie.

6. W celu uaktualnienia i ugruntowania wiedzy i umiejętności w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny służby funkcjonariusz odbywa szkolenie okresowe. Szkolenia okresowe przeprowadzają osoby lub jednostki posiadające uprawnienia do przeprowadzania szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, według programu ustalonego w porozumieniu z Szefem Służby Celnej albo dyrektorem izby celnej.

7. Pierwsze szkolenie okresowe funkcjonariusz odbywa w terminie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia służby. Funkcjonariusz pełniący służbę na stanowisku kierowniczym odbywa pierwsze szkolenie okresowe w terminie 6 miesięcy od rozpoczęcia służby na tym stanowisku. Kolejne szkolenia okresowe przeprowadzane są co 5 lat.

8. Szkolenia okresowe są organizowane odrębnie dla funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowiskach kierowniczych oraz dla pozostałych funkcjonariuszy. Szkolenia kończą się egzaminem potwierdzonym zaświadczeniem o jego zaliczeniu.

9. Funkcjonariusz może być skierowany na szkolenie specjalistyczne, jeżeli obowiązki, jakie będzie wykonywał, związane są z pracami niebezpiecznymi.

§ 9. Podczas szkolenia oraz podczas ćwiczeń w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego organizator szkolenia oraz prowadzący ćwiczenia mają obowiązek zapewnić bezpieczną realizację poszczególnych elementów ćwiczeń.

§ 10. 1. Podczas prowadzenia szkolenia strzeleckiego funkcjonariuszowi zapewnia się:

- 1) fachową obsługę uzbrojenia;
- 2) bezpieczną realizację poszczególnych elementów ćwiczeń;
- 3) sprzęt ratunkowy i przeciwpożarowy;
- 4) zabezpieczenie medyczne;
- 5) zabezpieczenie terenu ćwiczeń przed dostępem osób postronnych.

2. Każde z ćwiczeń wykonywanych w ramach szkolenia strzeleckiego powinno być prowadzone pod nadzorem instruktorów posiadających stosowne uprawnienia i przez taką ich liczbę, która pozwala na sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad ćwiczącymi.

§ 11. W zakresie profilaktycznej ochrony zdrowia Szef Służby Celnej albo dyrektor izby celnej:

- 1) dokonuje oceny i dokumentuje ryzyko zawodowe oraz informuje funkcjonariuszy o ryzyku zawodowym, jakie wiąże się z wykonywanymi przez nich czynnościami służbowymi;
- 2) kieruje funkcjonariusza na badania mające na celu określenie braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia służby na określonym stanowisku, a w przypadku stwierdzenia takich przeciwwskazań określa funkcjonariuszowi inne stanowisko służbowe.

§ 12. W przypadku zaistnienia wypadku podczas pełnienia służby funkcjonariusz, który uległ wypadkowi, a jego stan zdrowia na to pozwala, lub inny funkcjonariusz będący świadkiem wypadku niezwłocznie zawiadamia o zdarzeniu przełożonego.

§ 13. W przypadku otrzymania orzeczenia o chorobie zawodowej funkcjonariusza Szef Służby Celnej albo dyrektor izby celnej:

- 1) bada, w porozumieniu z właściwym organem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przyczyny, charakter i rozmiary zagrożenia powodującego chorobę;
- 2) przystępuje do usuwania czynników powodujących powstanie choroby;
- 3) określa funkcjonariuszowi inne stanowisko służbowe, zgodnie z orzeczeniem o chorobie zawodowej.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.²⁾

Minister Rozwoju i Finansów: *wz. W. Janczyk*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 października 2009 r. w sprawie szczególnych warunków bezpieczeństwa i higieny służby funkcjonariuszy celnych (Dz. U. poz. 1412), które utraciło moc z dniem 2 grudnia 2016 r. w związku z wejściem w życie art. 119 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1948 i 2255).